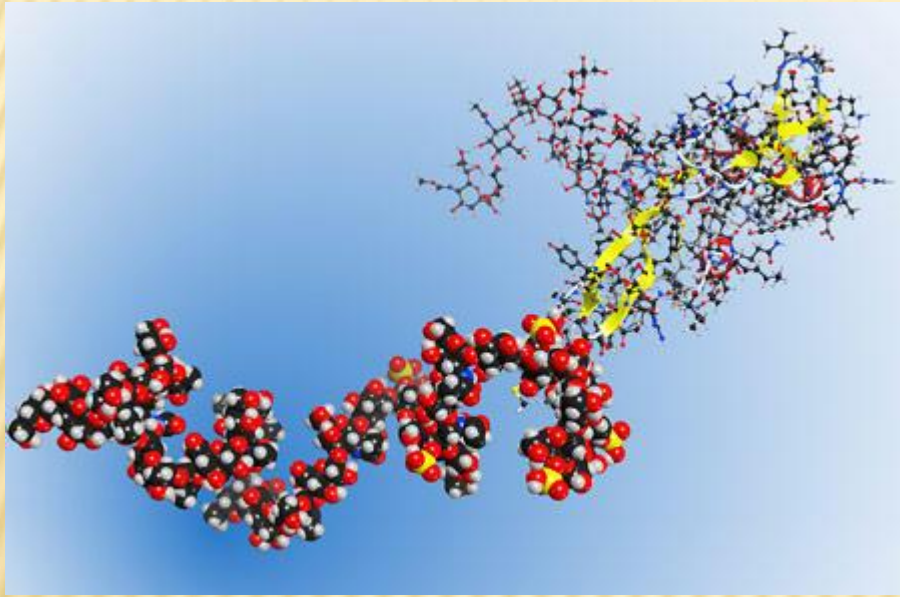

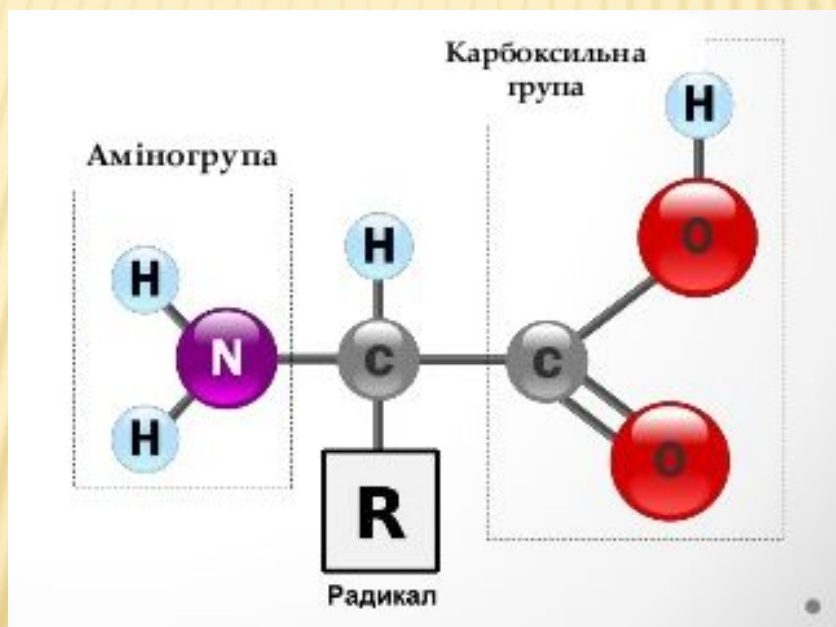
L- α -АМІНОКИСЛОТИ, ПЕПТИДИ, БІЛКИ

професор, доктор медичних наук
Людмила Володимирівна Гайова

Амінокислоти – похідні карбонових кислот (КК), у вуглеводневому радикалі яких один або кілька атомів Гідрогену заміщені на аміногрупу.

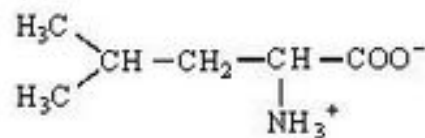
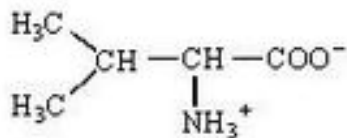
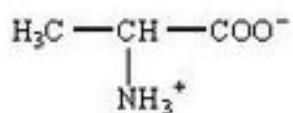
Загальна формула АК:

КЛАСИФІКАЦІЯ ТА НОМЕНКЛАТУРА АК

Залежно від будови бокового радикалу R, всі амінокислоти ділять на 4 класи:

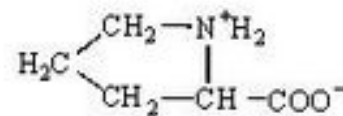
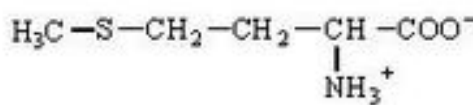
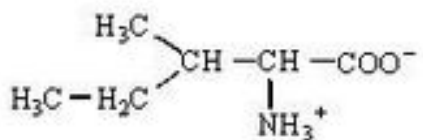
- неполярні, або гідрофобні (аланін, лейцин, ізолейцин, валін, пролін, фенілаланін, триптофан, метіонін);

Ала

Вал

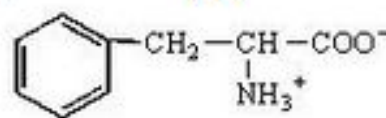
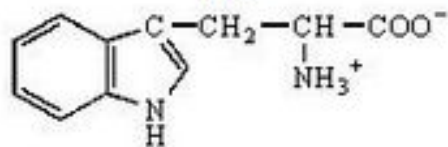
Лей

Іле

Мет

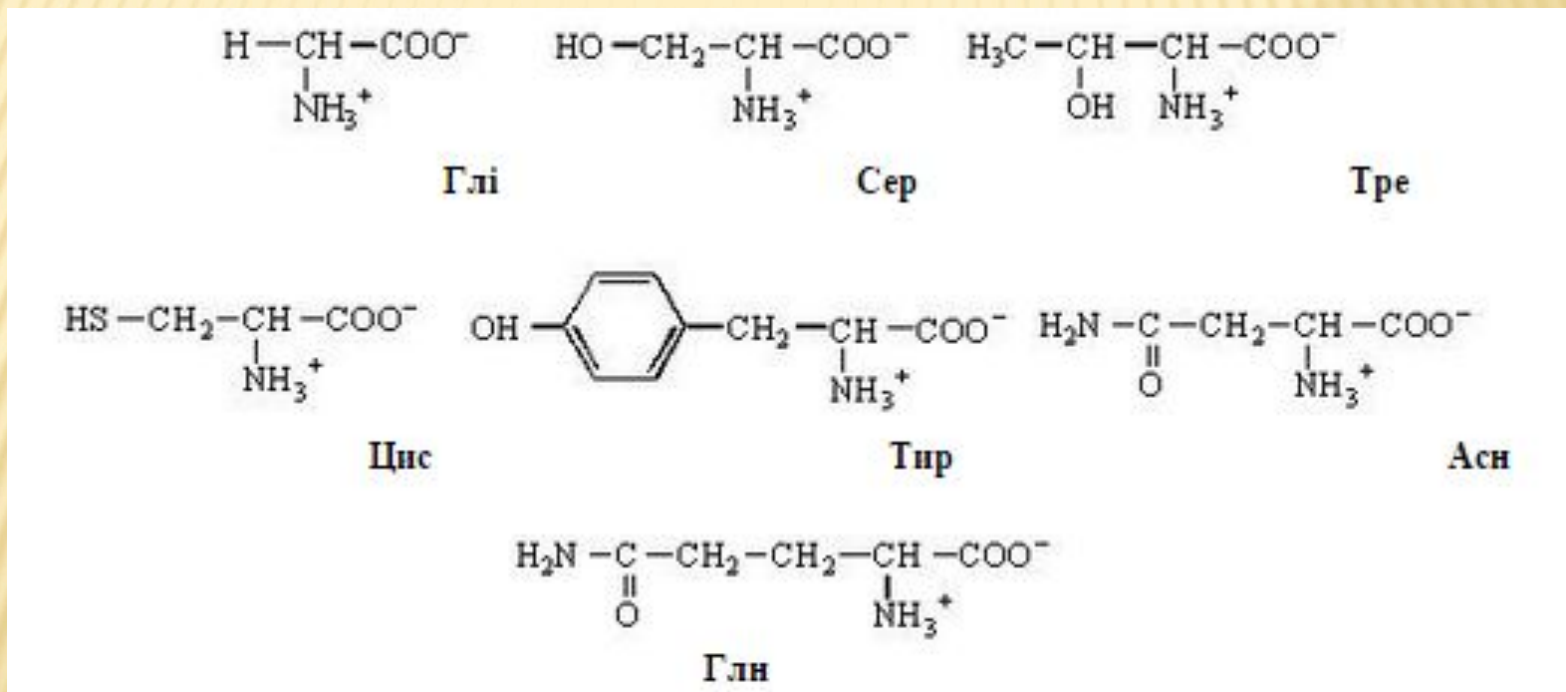
Про

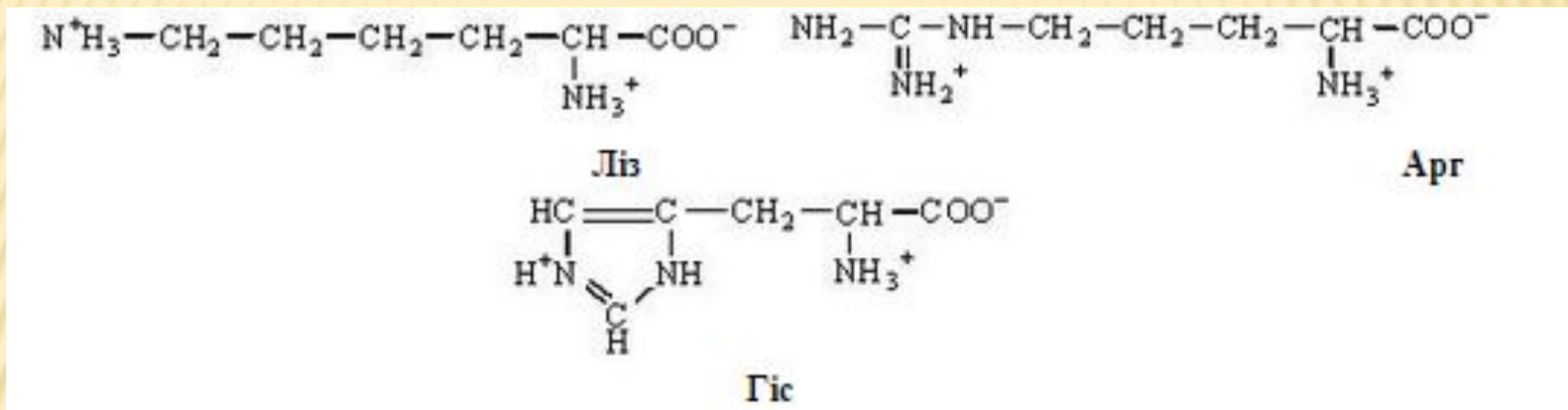
Трп

Фен

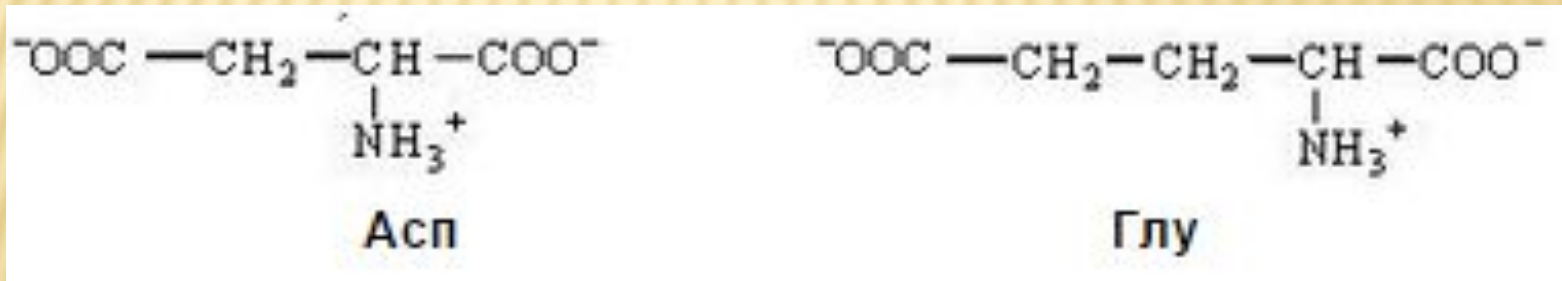
- полярні, але незаряджені (гліцин, серин, треонін, цистеїн, тирозин, аспарагін, глутамін);

- полярні, позитивно заряджені (лізин, аргінін, гістидин);

- полярні, негативно заряджені (аспарагінова і глутамінова кислоти)

Амінокислоти

Ациклічні

моноаміномонокарбонові

діаміномонокарбонові

моноамінодикарбонові

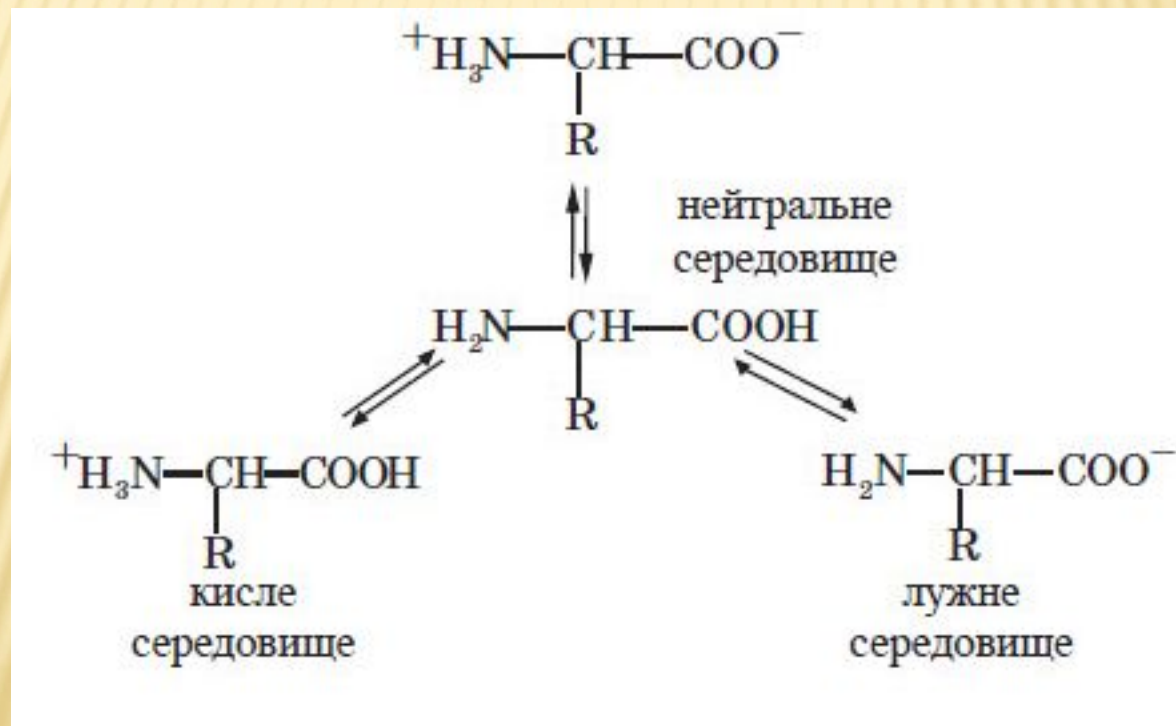
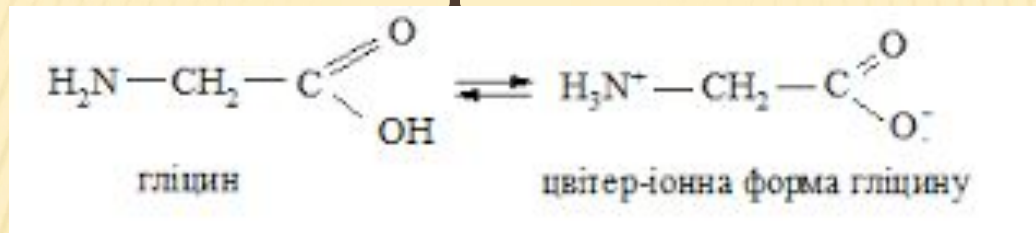
діамінодикарбонові

Циклічні

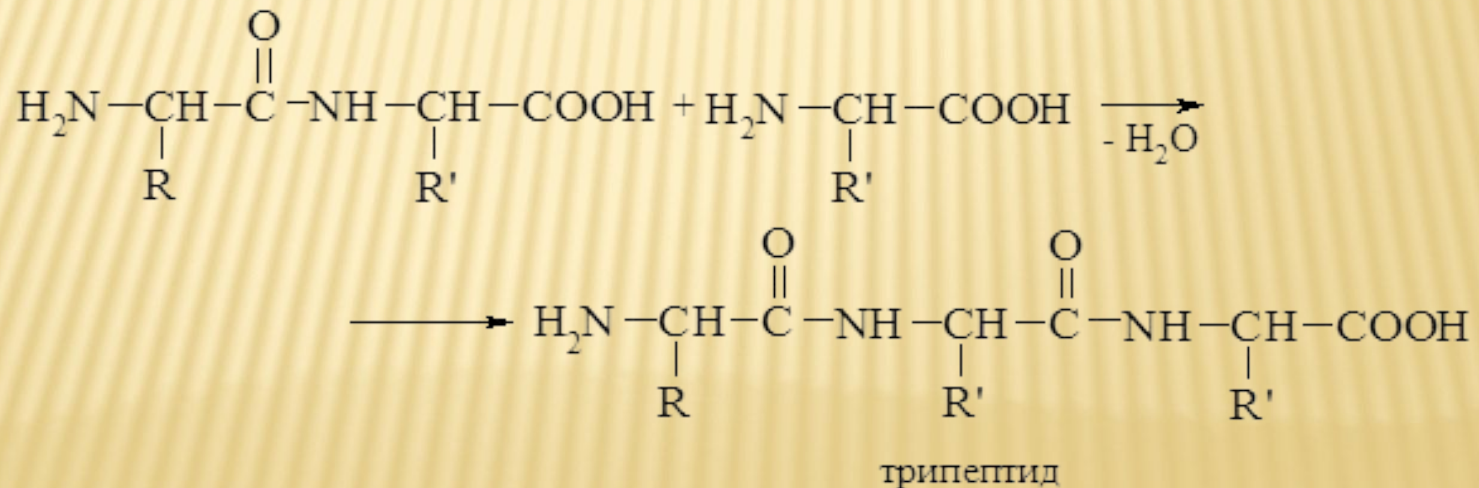
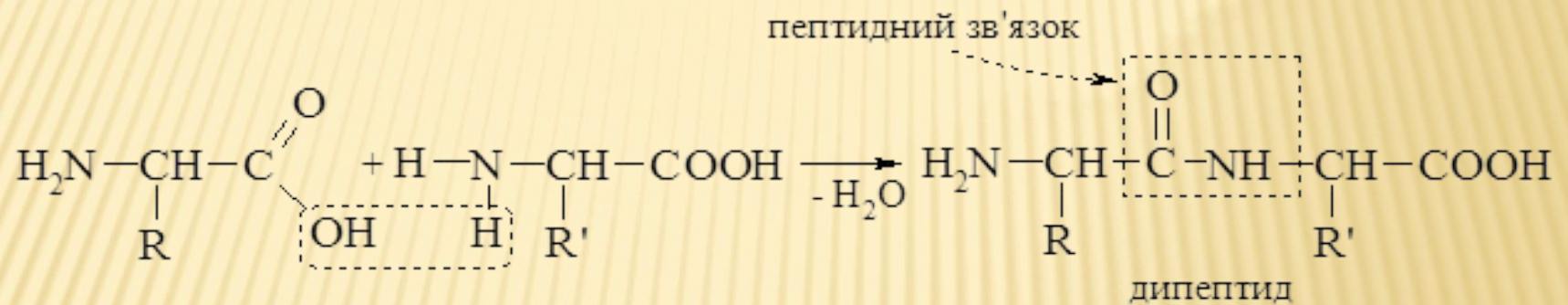
ароматичні

гетероциклічні

Властивості протеїногенних амінокислот.

Утворення пептидів

Якісні реакції на амінокислоти

Нінгідрінова – реакція на α -амінокислоти (синьо-фіолетове забарвлення)

Ксантопротеїнова – реакція на ароматичні амінокислоти (жовто-оранжове забарвлення)

Реакція Адамкевича – на триптофан (червоно-фіолетове забарвлення)

Реакція Фоля – на сірковмісні амінокислоти (утворення чорного осаду)

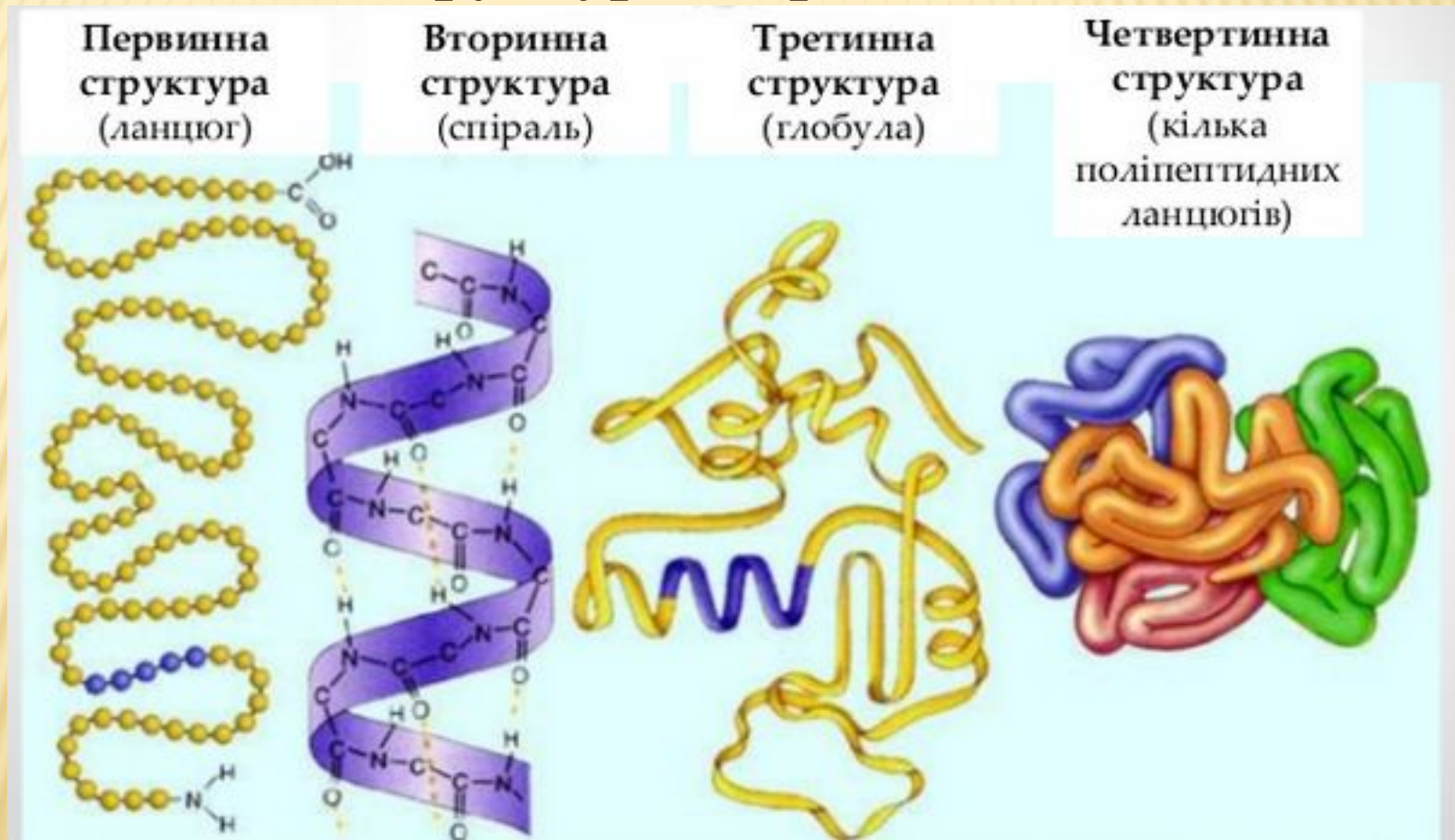
Біуретова реакція – реакція на пептидні зв'язки (синьо-фіолетове забарвлення)

Білки – це нерегулярні полімери, мономерами яких є амінокислоти

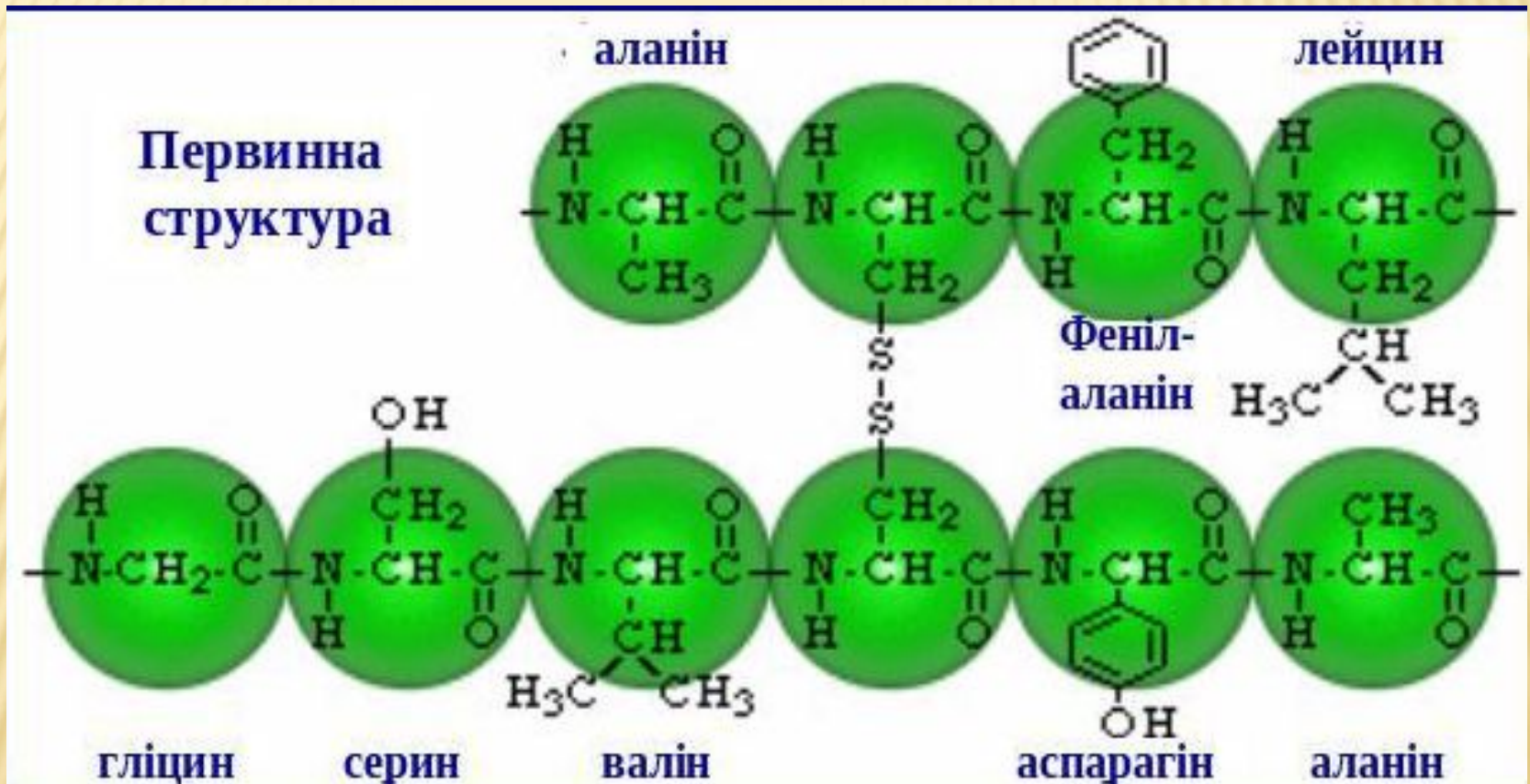
За складом:

- ❑ **протеїни (прості)** - містять лише залишки амінокислот
- ❑ **протеїди (складні)** – містять, крім залишків амінокислот, ще й небілкову частину: вуглеводи (глікопротеїди), жири (ліпопротеїди), нуклеїнові кислоти (нуклеопротеїди)
- ❑ **повноцінні** – містять увесь набір незамінних амінокислот
- ❑ **неповноцінні** - містять не повний набір незамінних амінокислот

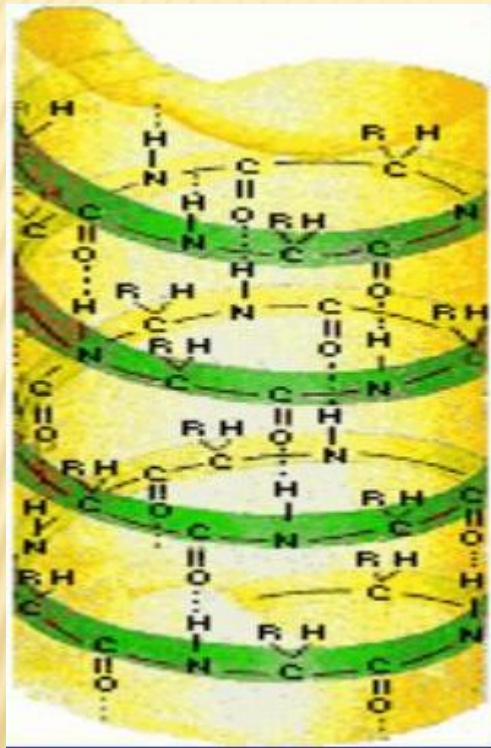
Рівні структурної організації білка

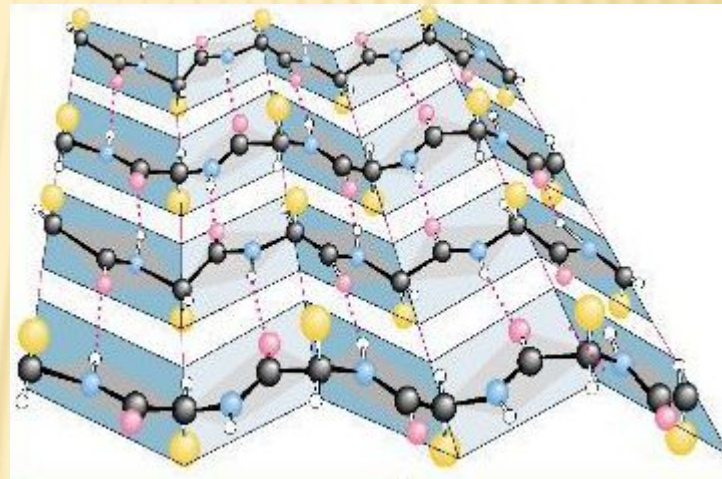
Первинна структура

Вторинна структура

← α -спіраль

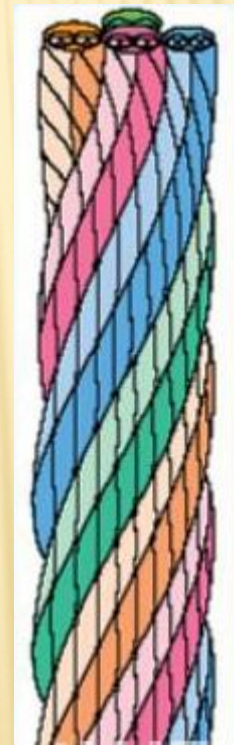

↑ β складчаста структура

Третинна структура

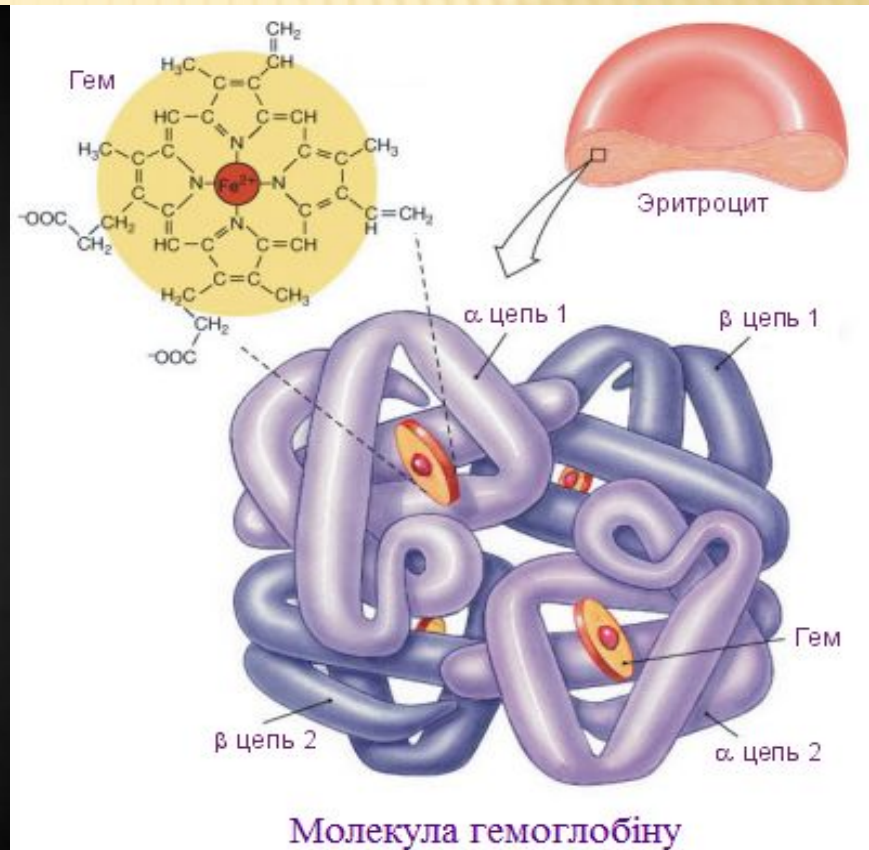
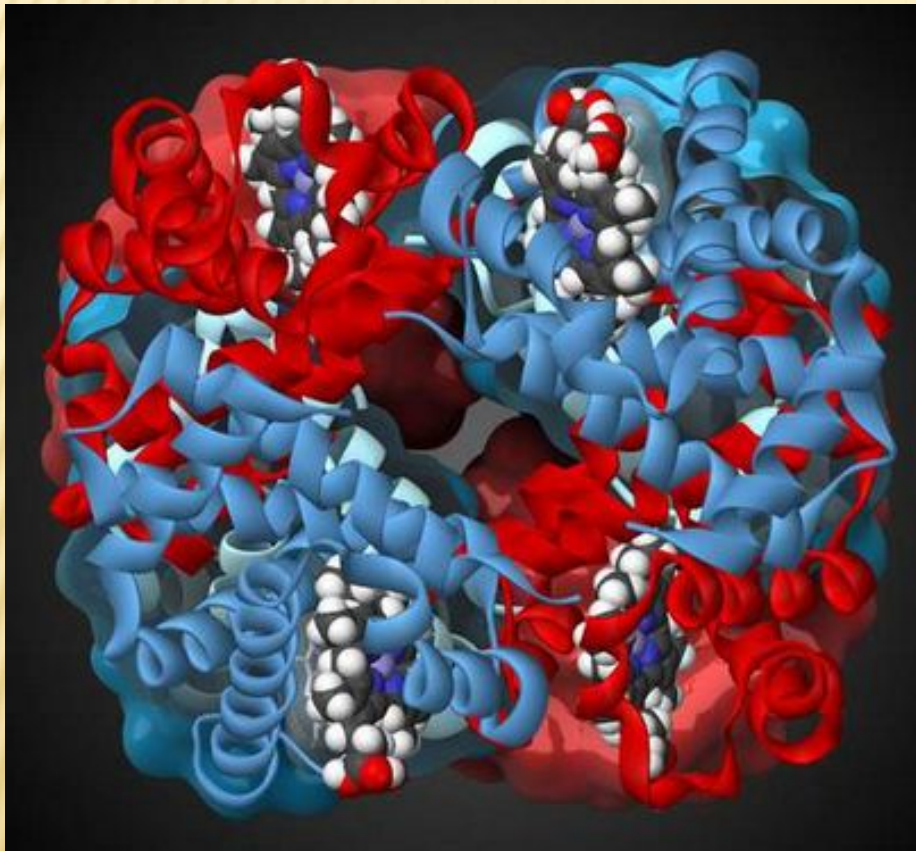

глобула

фібрила

Четвертинна структура

Біологічні функції білків

- ❑ Ферментативна
- ❑ Структурна
- ❑ Енергетична
- ❑ Регуляторна
- ❑ Рецепторна
- ❑ Транспортна
- ❑ Скорочувальна
- ❑ Захисна